Nakon višedesetljetne izolacije kubanski građani mogu slobodno putovati u inozemstvo. Cijena od 100 američkih dolara, koliko moraju platiti za putnu ispravu, jednaka je peteromjesečnoj nadnici. Ipak, kako nas obaviješatavaju javna sredstva priopćavanja, neće svi moći slobodno odlaziti u inozemstvo. Visokoobrazovani građani, koji su od značaja za stabilnost zemlje i gospodarstva, neće moći tek tako putovati u inozemstvo.

Očekivao sam, očito krivo, da će javna sredstva priopćavanja i njezini komentatori posvetiti više pažnje mogućnosti slobodnog putavanja kubanskih građana. Na žalost to nam je servirano tek kako politička informacija, uz komentar kubanca, oporbenog političara, budući da je mogućnost putavanja u inozemstvo interpretirana kao smanjenje političkog pritiska nezadovoljnih građana. Ta interpretacija je, po mom mišljenju, od sporednog značaja. Daleko je značajniji dio informacije o zabrani napuštanja zemlje stručnim kadrovima. Upravo u tom određenju vidim snažnu poruku našim vlastima.

Hrvatska, uz Španjolsku i Grčku, ima daleko najveći postotak nezaposlenih mladih visokoobrazovanih građana. Stiče se dojam da su nam mladi obrazovani ljudi teret, pa, derivirano iz tog, nam je, prema tome, i obrazovni sustav teret, dakle, jalovi trošak.

Da li je moguće argumentirati navedenu tvrdnju?

Na ovim stranicama sam više puta pisao o učincima privatizacije nacionalnog bogatstva, s jedne strane, i, s druge strane, isticao moje nezadovoljstvo interpretacijama kako je razvoj potrebno – i poželjno – fokusirati na razvoj malih i srednjih poduzeća. Govorio sam, i govorim, kako je za hrvatsko gospodarstvo od presudnog značaja odrediti konjcepciju i strategiju razvoja, te istu operacionalizirati uspostavom snažne tvrtke koja bi, po mome mišljenju, svoj rast temeljila na svijetskom, a ne nacionalnom tržištu. Da podsjetim, bar desetak puta sam na ovim stranicama pisao o tzv. Lenjinovim privilegiranim nacijama. Dakle, malim europskim zemljama čije se gospodarstvo temelji na jednoj ili više multinacionalnih korporacija. Upravo veliki sustavi, da bi opstali, dakle razvijali se, moraju najveću moguću pažnju posvetiti znantveno-istračivačkom radu kojeg, po definiciji, mogu realizirati samo visokoobrazovani kadrovi. Kako mi nemamo tvrtki koje su sposobne kontinuirano izdvajati sredstva u znanstveno-istraživačke projekte to nam, po prirodi stvari, visokoobazvoani kadrovi nisu ni

potrebni. Nije to samo drama sadašnjeg trenutka već je to dramatično determinirajuće ograničenje budućim generacijama. Stoga ne čudi opredjeljenje Vlade na inozemne invesititore jer, naprosto, domaći poduzetnici nemaju posebnih i pojedinačnih znanja da bi pokrenuli velike investicijske projekte. Nisu naši poduzetnici nesposobni, već je politika malih i srednjih tvrtki objektivno ograničenje u kojem nije moguće značajnije izdvajati sredstva za znanstveno-istraživački rad. U svim razvijenim zemljama, implicite i eksplicite, država snažno podržava znanstveno-istračivački rad. Hrvatska tu činjenicu ignorira do boli. Tako moj New deal, kojeg sam nedavno prezentirao na ovim stranicama, predstavlja samo upozorenje kuda nas vodi postojeća filozofija neolibaralizama i njoj pripadajuća ekonomska politika.

Isto tako sam, na ovim stranicama, više puta pozivao ministra Jovanovića da, kao ministar znanosti i obrazovanja, potakne znanstvene i stručne, te obrazovne potencijale da se aktivno uključe u rješavanje ove turobne gospodarske depresije. Rekao sam također da nisu igrači, ministar gospodarstva i ministar financija, koji će dinamizirati gospodaarske razvoj, već upravo on, ministar Jovanović, ako će izvršiti maksimalne napore kako bi „povezao“ znanstveni i obrazovni sustav s gospodarskim sustavom, čime bi ostao zabilježen kao najbolji ministar znanosti i obrazovanja. To je po meni najznačajnija funkcija kojoj bi ministar Jovanović morao posvetiti najveću pažnju. Smanjivanje proračunskih sredstava za isratživanje i razvoj, te obrazvoni sustav pokazuje jasno nam da „povezivanje“ znanja i gospodarstva, odnosno, što je isto, implementacija znanstvenih dostignuća u poslovne kombinacije poduzetnika nije od posebnog interesa današnjoj Vladi. Istini za volju, moram priznati da je znanost i obrazovanje uvijek, na ovim prostorima, bilo neželjeno djete ma koliko se javno zaklinjali da tome nije tako.

Možda, tko zna?, odluka kubanskih vlasti „natjera“ današnju i svaku buduću vlast da preispita postojeću politiku glede znanosti i obrazovanja u Lijpeoj našoj.